

Мар'яна Бісик, викладач ДДС

Ми входимо у різноманітні об'єднання, утворюємо суспільні групи, формуємо міжлюдські взаємини. Все це разом становить суспільний вимір функціонування людини. Психологічна наука також знає, що людина є істотою релігійною. Якщо ми визначаємо себе як християни, то прагнемо належати до християнської спільноти як у широкому контексті цього поняття, так і до конкретних християнських груп чи рухів. І ця потреба глибоко «вписана» в нашу психіку та особистість.

Найцікавіші теорії стосовно сучасного суспільного життя людини виведені завдяки аналізу значення групи в її житті. Будь-яка група, в тому числі і християнська спільнота, становить водночас велику цінність і великий виклик. Християнська спільнота може стати для людини цілющим середовищем, місцем зростання особи.

З психологічної точки зору християнську групу чи спільноту можна охарактеризувати як так звану групу віднесення. Про такі групи заходить мова, коли з їх допомогою реалізуються цілі, які людина вважає найзначимішими для себе. Тобто група віднесення є водночас підґрунтям для самооцінки і допомагає формувати позицію. Іншими словами, група віднесення виконує дві функції: нормативну та порівняльну. З нормативного боку, людина, потрапляючи в таку групу, відкриває перспективи для розвитку переконань, створення шкали цінностей, вияву почуттів. З іншого боку, група служить ніби джерелом для порівняння власної самооцінки з зовнішньою діяльністю. У залежності від того, як людина відчуває ставлення групи до себе, формується її самопочуття. В такому контексті бачимо, що християнська спільнота – це середовище, яке варто формувати, творити та розвивати. Як психолог, спробую запропонувати декілька принципів, що розвивають групу та допомагають їй виконувати згадані вище цілі.

Принцип 1. Перше джерело мотивації – це любов

Християнська спільнота – це місце, де товариські стосунки між її членами завжди здійснюються з огляду на Бога. Це слід розуміти так, що вони сконцентровані на почитанні Бога, з чого виникає вся їх активність. Любов – це першочерговий мотив, що схиляє нас до творення спільноти. Таким чином у релігійній спільноті неодмінним є особисте звернення до Бога, яке в подальшому розвивається в такий спосіб взаємостосунків між членами, коли кожен під впливом любові турбується про іншого. Про існування спільноти свідчать не організовані структури, а особисте порозуміння. Отже спільнота – це взаємна турбота про себе в Бозі, який є Любов'ю.

Принцип 2. Безпечне місце

Бог любить людину без жодних умов а тому «споряджає» її на подолання власних страхів. У такому контексті християнська спільнота – це взаємостосунки, де людина може почувати себе безпечно, довіритись і довіряти. Лише за такої умови кожен з її членів може зростати та активно діяти. Безпека глибоко пов'язана із нашою самооцінкою та вмінням творити стосунки. В той час, коли сучасний світ множить спільноти, що є радше місцем небезпеки, християнські групи мали б давати безпечну гавань.

Принцип 3. Взаємна підтримка та емпатія

Коли у спільноті відчувається взаємопідтримка з боку її членів, це допомагає зрозуміти цілі й прийняти їх за свої, адже ж доводиться перебувати у колі подібних зацікавлень. В групі, де є взаємопідтримка та емпатія, члени почувуються вільно й поведуться лояльно одні до одних, максимально використовують свої сили й здібності для організації її життя, щоб брати участі у спільному добрі.

Принцип 4. Співпраця

Саме спільна праця призводить до формування відчуття приналежності до групи. При цьому особисті почуття, пов'язані з групою, можуть відходити на задній план. Важливішим ж стає загальний образ і зацікавленість у виконання певного завдання чи місії. У співпраці члени групи частіше діляться інформацією про особисті та глибинні

проблеми, у розв'язанні складних ситуацій мають взаємну довіру. Якщо ж у групі виникають конфлікти, то вони не призводять до розриву вже сформованого порозуміння.

Принцип 5. Зрозумілі цілі

Колективні цілі – це певні цінності, які прагнуть реалізувати члени групи. Якщо в групі сформульовані зрозумілі цілі, поєднані з конкретним методом їх реалізації, то члени групи охоче беруться до праці над їх здійсненням і одержують більше задоволення. Зрозумілі цілі зводять до мінімуму переживання за можливу невдачу й скоріше розв'язують конфлікти в групі. Чітке визначення цілі переважно приводить до успіху й подальшого досвіду колективної солідарності.

Принцип 6. Внутрішнє сприйняття норм

Колективні норми – це своєрідні стандарти, за допомогою яких визначаються переконання, погляди чи поведінка членів групи. Можна припустити, що далеко не кожна група навіть маючи відповідну структуру, спільні норми та ясні цілі буде в однаковій мірі здійснювати вплив на своїх членів. Залежить це від того, чи людина схвалює норми цієї групи, чи ні. Таким чином зв'язок з групою буде міцніший і триваліший, якщо прийняття її норм відбудеться на ґрунті внутрішнього схвалення, а не лише зовнішнього пристосування до правил.

Мар'яна БІСИК, Християнська спільнота під лупою у психолога // СЛОВО № 1 (73) 2018